

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 14. - ŠTEV. 14.

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 18, 1933. - SREDA, 18. JANUARJA 1933

VOLUME XII. - LETNIK XII.

SENAT SE JE IZNEVERIL PREDSEDNIKU HOOVERJU

SENATOR PREDLAGA, NAJ SE DEVETINTRIDESET DRŽAV LOČI OD "KAPITALISTIČNEGA VZHODA"

Proti Hooverju je glasovalo petinštirideset demokratov in dvajset republikancev. — Ko je bil razglašen izid glasovanja, so začeli poslušalci na galeriji navdušeno ploskati. — Senator v državi North Dakota zahteva, naj bi bile vzhodne države prepuščene same sebi.

WASHINGTON, D. C., 17. januarja. — Zvezni senat je danes storil isto kot je storila poslanska zbornica pred nekaj dnevi. Z nad dvetretinsko večino je namreč preglašoval predsednikov veto glede predloge, ki podarja Filipinskemu otočju samostojnost. Zaenkrat je le še vprašanje, če bo filipinska zakonodaja sprejela to "samostojnost" ali ne.

Poročila, prihajajoča iz Manile, pravijo, da je dvomljivo, da bi bili Filipinci zadovoljni s svobodo, ki bi bila uveljavljena šele po dvanajstih letih. Dostič članov filipinske zakonodaje zahteva takojšnjo neodvisnost, katero jim bo dal prihodnji demokratski kongres, kajti tozadevna določba je vsebovana v platformi demokratske stranke.

Poslanska zbornica je prejšnji teden preglašovala predsednikov veto z 274 proti 94 glasovom.

Slično razmerje je bilo tudi v senatu. Proti vetu je glasovalo 66 senatorjev, namreč 45 demokratov, 20 republikancev in Shipstead, ki je član farmersko-delavske stranke.

Ko je bil razglašen izid glasovanja, so začeli poslušalci na galeriji navdušeno ploskati.

Demokrat Lewis iz Illinois je rekel tekem debate: — Čimdalje ostanejo Združene države v Orientu, temvečja je nevarnost, da se zapletemo v vojno na Pacifiku.

— Sedaj ali nikoli! — je vzkliknil senator La Follette iz Wisconsin, ki je označil predlog kot sprejemljiv kompromis.

Tekom debate, ki je trajala dve in pol ure, je republikanski senator Vandenberg iz Michigana odločno zagovarjal predsednikovo stališče.

BISMARCK, N. D., 17. januarja. — Legislatura države North Dakota ima na svojem programu, da razpravlja o predlogi, da se 39 ameriških držav loči od "kapitalističnega vzhoda".

Državni senator W. E. Martin je v legislaturi stavil predlog, v katerem zatrjuje, da so vzhodne države obogatele na stroške ostalih držav ter priporoča, da se iz Združenih držav napravite dve državi.

Države, katere imenuje senator Martin "kapitalistične", so: Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, New York, Pennsylvania, Connecticut, Rhode Island in New Jersey. Senator Martin je predlagal, da 39 držav odstopi od unije in vzamejo s seboj ameriško zastavo in puste devet ostalih držav samim sebi.

V svojem predlogu pravi senator, da so te države tako obvladale ameriški kongres, da so obogatele na račun ostalih 39 držav. Dalje pravi senator Martin, da se naj prepusti vzhodnim državam svobodno roko, da naj napravijo, kar hočejo, da naj pa ostale države pustijo v miru.

"Zahtevamo pa," pravi senator Martin, da naše ostalo ozemlje nima z ostalimi državami nikake politične zveze in nobene trgovske pogodbe in tako bomo mogli pričeti znova in uveljaviti načelo demokratske vlade, katero sta postavila nesmrtna moža Washington in Jefferson."

Senator Martin trdi, da je na vzhodu nastala finančna oligarhija, ima svoj sedež na Wall St. Po njegovem zadržanju skuša Wall St. potom cele vrste bank obvladati vse Združene države, vsled česar

Italija steza roke po Dalmaciji

BOLGARSKI KRALJ NI DRŽAL SVOJE BESEDE

Bolgarski kralj je bil obljubil papežu, da bo dal krstiti svoje otroke po katoliških obredih. — Hčerko je krstil pravoslavni svečenik.

Rim, Italija, 17. januarja. — Papež Pij XI. bo dal bolgarskemu kralju Borisu III. in kraljici Joani formalni ukor, ker je bila njuna hčerka krščena po pravoslavni obredih, kar je v nasprotju z obljubo kralja Borisa, ki jo je pred svojo poroko z italijansko princeso dal papežu, da bodo njuni otroci krščeni po katoliških obredih.

Vatikan je sprejel poročilo o krstu princese z velikim presenečenjem.

Ker je otrok ženskega spola, je bilo splošno mnenje, da bo krščena v katoliški cerkvi, kakor je kralj Boris obljubil papežu pred svojo poroko, ki se je vršila v baziliki sv. Frančiška v Assisi, 25. oktobra 1930. Tedaj je bilo dogovorjeno, da bodo vsi otroci krščeni v veri princese Joane, ki je katoličanka.

Vatikan je sicer pričakoval, da bi bil sin vzgojen v pravoslavni veri, ki je vera bolgarskega naroda, toda pričakoval je, da bo hči krščena po katoliških obredih.

Papež bo najbrže odpoklial svojega nuncija Monsignora Ange Josip Roncallija, ki je že vložil protest pri ministrskem predsedniku Nikolaju Moučanoffu.

Kot pravijo poročila iz Zofije, se je kralj Boris moral ukloniti želji naroda, ki je strog v svoji pravoslavni veri.

Italijanski kraljica Helena je odpotovala v Zofijo, da vidi svojo hčer in vnukinjo, toda imela je zamudo in je prišla v bolgarsko glavno mesto, ko je bil krst že končan.

NEMŠKI UČITELJ ROOSEVELTA

Bad Manheim, Nemčija, 17. januarja. — Tukajšnji učitelj Christian Bommerstein je zelo ponosen, ker je bil bodoči predsednik Združenih držav, Franklin D. Roosevelt, njegov nekdanji učencec.

Učitelj pripoveduje: Leta 1891 se je mudil mali Franklin s svojimi starši šest tednov v našem kraju. Ko so ga privedli v moj razred, sem hitro opazil, da je jako brilihten otroček. Kmalu se je priljubil vsem sošolcem.

Predno je Rooseveltova družina odpotovala je dal Franklin učitelju malo peresnice, katero hrani kot dragocen spomin.

bodo prebivalci Združenih držav postal sužnji devetih vzhodnih držav.

Ko senator Martin napada "kapitalističen vzhod", pravi, da so te države dale nepotrebno in neiztirljivo posojilo vsem deželam sveta. Vsled tega bodo nastale vojne z različnimi državami in mladi ljudje bodo morali žrtvovati svoje življenje, da iztirjajo ta dolg.

NEMČIJA ZAHTEVA KOLONIJE

Nemška diplomacija nastopa korakoma. — Ko nekaj doseže, stavi drugo zahtevo. — Hoče imeti izgubljene dežele.

Pariz, Francija, 17. januarja. — Diplomacija je pričakovala, da bo Nemčija dvignila svoje zahteve po izgubljenih ozemljih ne sicer vsled splošnega mnenja, ki je priznano, temveč iz logičnih dogodkov. Že izza časa vojne je bil narčt Nemčije, da vzame v svoje roke eno stvar ob gotovem času in kadar doseže svoj cilj, stavi drugo zahtevo.

Proti vojni odškodnini se je Nemčija uspešno borila skozi različne stopinje in je preko Dawsovega in Youngovega načrta prišla do lausanske pogodbe, po kateri je vojna odškodnina skoro izbrisana.

Izpraznenje Porenja je Nemčija pred časom dosegla s svojo izborna diplomacijo.

Šele pred nekaj dnevi je Nemčija v Ženevi dosegla, da so ji Anglija, Francija in Italija priznale pravico enakopravnosti v oborožitvi.

S tem je Nemčija dosegla, da so bile izpremenjene tri poglavne točke versailleske pogodbe.

To vprašanje bo najbrže razdeljeno v dva dela. Nemčija je bila dovolj previdna, da do sedaj ni omenjala svojih kolonij, katere je izgubila v svetovni vojni, da ne bi razžalila Angliji. Nemčija je potrebovala pomoč Anglije proti Franciji zaradi vojne odškodnine in oboroževanja. Javno pa je, da bo Nemčija, ko bo pričela zahtevati izgubljene dežele, pričela pri kolonijah, kajti zaveda se, da so zahteve po deželah v Evropi zelo nevarne in kočljive.

V Evropi bo Nemčija, četudi ne še sedaj, zahtevala vrnitev poljskega koridorja in Gorenje Šlezije, kar pripada Poljski. Poljska se bo proti temu branila z vsemi sredstvi. Nemčija pa bo rajši počakala, da se njena pravica enakosti v oborožitvi izpremeni v dejstvo in bo se le tedaj prišla na dan s svojimi zahtevami po izgubljenih deželah.

Kar se tiče Nemčije, ni med Anglijo in Francijo posebnega prijateljstva, vsled česar vse kaže, da ima sedaj Nemčija pripravljeno načrt, da zahteva, da so ji vrnjene nekatere kolonije, ki so ji bile odvzete po vojni in ki se sedaj večinoma nahajajo pod angleško vlado.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

KITAJSKA JE PRIPRAVLJENA

Kitajci so se naveličali japonskega osvajanja. Zahtevajo, da Japonska napove vojno.

Tientsin, Kitajska, 17. jan. — "Kitajsko je že minila potrepljivost, japonsko izzivanje je dosego vrhunec, čas za pogovor je minil in Kitajska je pripravljena bojevati se do konca, — je izjavil general Yu Hsueh-čung, guverner provincije Hopel.

Proti severu odhajajo zadnje dni močni oddelki vojaštva in vojaški poveljniki na severu so pripravljeno na boj, medtem ko puste nankingški vladi, da govori.

General Yu je rekel, da so Japonci že dovolj obrabli Kitajsko. General je rekel, da želi, da bi Japonska jasno stopila na dan in bi napovedala vojno, ker bi bila s tem Kitajska oproščena vsake krivde.

Japonska sedaj zavzema kitajske pokrajine kos za kosom ter na to prenela s prodiranjem in stavi predloge za pogajanja, kar pa za Kitajsko ni sprejemljivo. General Yu pravi, da bi bilo za Kitajsko mnogo lažje, ako bi Japonska napovedala vojno.

Kitajska vlada trdi, da Japonci niso poskušali pogajati se s kitajsko vlado, medtem ko Japonci zatrjujejo, da so skušali priti v stik z mnogimi kitajskimi vladnimi uradniki.

Po drugih državah razširjajo japonski agenti zatrdilo, da je rusko-kitajska zveza nevarnost za Daljni Istok in nevarnost za svetovni mir.

General Yu je rekel, da bo mogoče kitajska vojska skušala zopet osvojiti mesto Šanhaiquan, ki so ga Japonci zavzeli pred dvema tednoma.

Ostali svet je na strani Kitajske in bo tudi ostal, ako pride do vojne med Japonsko in Kitajsko.

— Mogoče smo slabše izvežbani kot Japonci, — je rekel general Yu, — toda v številu jih prekašamo.

Skozi Tientsin je vozilo 14 vlakov z vojniki, ki so namenjeni proti severu. Vojaki so pripravljeno vzdržati ostro zimo v gorah okoli Šanhaijana, toda s toplu obleko niso dovolj preskrbljeni.

Razna narodna društva se trudijo, da preskrbijo vojakom vse potrebno. Posebno skrbje za sukne iz ovčjih kož. Vlada pa je naročila vsem državnim uradnikom, da varčujejo in naj omejuje svoje obiske v gledališča in razne zabave.

POGAJANJA MED PREMOGOVNIMI BARONI IN MAJNERJI

Washington, D. C., 17. jan. — Danes so se obnovile v nekem tukajšnjem hotelu pogajanja med zastopniki kopačev trdelja premoega in zastopniki delodajalcev. O pogajanjih se ni moglo izvedeti nikakih podrobnosti. George Rublee je pred sestankom priznal, da nameravajo delodajalci skrečiti plače za petinštirideset odstotkov.

John L. Lewis, predsednik U. M. W. bo odločno proti vsakemu skrečenju.

DALMATINSKO OBAL HOČE IMETI IZ STRATEGIČNIH OZIROV

PARIZ, Francija, 17. januarja. — V diplomatskih krogih se širijo govornice, da bosta Nemčija in Italija zahtevali nekatera ozemlja, ki se sedaj nahajajo pod vlado drugih držav. V obeh deželah se zadnje čase kažejo znamenja, da vodi njih politika v tej smeri. Ako bodo te zahteve stavljene v uradni obliki, bo evropska diplomacija morala razpravljati o zelo perečem vprašanju.

KOMUNISTI ZAKRIVILI NEUSPEH

Stalin pravi, da je stranka sama kriva, da vlada ni dobi dovolj žita. — Kmete je oprostil vsake krivde.

Moskva, Rusija, 17. januarja. — Josip V. Stalin je v svojem drugem govoru pred osrednjim odborom ruske komunistične stranke obdolžil stranko, da je naravnost odgovorna za ponesrečeno sovjetsko poljedelsko politiko, vključno pobiranje žita v preteklem letu.

Kmete je oprostil krivde, da je bilo pobiranje žita manjše kot leto poprej, dasi je bil pridelek večji.

Stalin je rekel, da so nove kolektivne kmetije brez pravih voditeljev, ker krajevni voditelji niso razumeli izpremenjenega položaja. Rekel je, da bo 7000 državnih kmetij v bodoče moglo oskrbovati celo deželo z žitom.

Ta Stalinova trditve potrjuje splošno naziranje, da bodo kmetje po deželi prisiljeni k socializaciji vseh kmetij.

Stalin je rekel, da so člani komunistične stranke krivi hanskemu neuspehu, ker niso spoznali, da so kulaki (bogati kmetje) povzročili vso nesrečo v poljedelskem oziru.

— Obraz sovražnika kmetjskega razreda se je izpremenil, — je rekel Stalin. — Navzlic temu pa mnogi člani naše stranke sledijo starim navadam ter se zavzemajo za stare kulake z zverinkim obrazom, močnim glomom, trdim vratom in s puško v roki. Nikakor ne morejo razumeti novih kulakov in njihovih pristašev, ki so mirni in uljudni, skoro sveti v svojem obnašanju.

— Nikomur ni treba gledati dolgo okoli, da jih najde. Zavzemajo mesta kot ravnatelji, uradniki in tajniki na kolektivnih kmetijah. Pogosto pridejo voditelji stanke pod vpliv teh novih sovražnikov sovjetov.

— Odkar so bili vpeljani kolhozi (kolektivne kmetije), je nadaljeval Stalin, — ni več zasebnih kmetij in tako si lastniki mislijo:

— To je moj kolhoz, toda je tudi last Ivana, Mihaela in drugih.

— Včeraj je bil sam svoj gospodar in je imel odgovornost, danes pa je kolektivni kmetovalec, vsled česar sme odgovornost naložiti komu drugemu. Za kmetijo se manj briga, kot bi se sicer, ker ve, da ga državni pobiralec žita ne bo pustil brez kruha. Valed

Italija, odkar je prišel fašizem do vlade, ni popolnoma nič tajila, da si hoče pridobiti Dalmacijo, ki sedaj spada pod Jugoslavijo.

Pogodba v Rapallu leta 1920 je prisodila Italiji v Dalmaciji samo Zader z majhno okolico. Italija zahteva Dalmacijo pod zadržkom, da so mesta večinoma italijanska, dasi je dežela popolnoma hrvaška.

Italija pa v prvi vrsti zahteva Dalmacijo iz strateških ozirov. Dalmatinsko obrežje, ki je dolgo 230 milj, ima mnogo zelo dobrih pristanišč ter dolgo vrsto 60 otokov, ki so izborne naravne postojanke za bojno mornarico. Ako bi Italija dobila Dalmacijo, bi dosegla svoj namen, da bi bilo Jadransko morje izpremenjeno v "Italijansko morje".

Italija se sedaj diplomatično pripravlja na svoje zahteve po Dalmaciji vsled zadnjih izgrediv v Trogiru, ko so izgredivniki porušili dva kamenita leva, katera je postavila še benška vlada pred več stoletji.

To delo je bilo izvršeno ponovi. Mogoče so storili jugoslovanski rodoljubi, mogoče pa tudi Italijani, ki so hoteli napraviti spor med Jugoslavijo in Italijo.

V vsakem oziru pa to dejanje ne more biti vzrok, da pride do kakakega spora med dvema državama. Toda italijanska vlada in časopisi so napravili iz tega dogodila vihar ter so obdolžili jugoslovansko vlado vse krivde in so porabili priložnost v svoje nizkotne namene.

INFLUENZA NA VISOKEM MORJU

Halifax, Kanada, 17. jan. — Ko se je nahajal parnik "Alaunia" na visokem morju, je izbruhnila med potniki in moštvom influenza. Častnik Ernest Brown iz Londona, je medpotoma umrl, do čim so hudiškega zdravnika, takoj ko je "Alaunia" pristala, odvedli v tukajšnje bolnišnico. — Zdravnik je zbolel na pljučnici.

AMERIŠKI ZDRAVNIK UMRL V NAPOLJU

Napoli, Italija, 16. januarja. — V starosti dvainšedeset let je umrl tukaj dr. Enrico Buonocore, ki je bil izra leta 1901 pridejen ameriškomu konzulatu. Tekom svoja službovanja je preiskal nad stotisoč italijanskih izseljencev.

tega je vsa odgovornost zvržena na voditelje.

— Vsled tega mora komunistična stranka odločno nastopiti in postaviti sposobne voditelje.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENE PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

FRANK SAKNER, President L. BEMER, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in Za New York za celo leto \$7.00
Kanado \$6.00 Za pol leta \$3.50
En pol leta \$3.00 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
En četrt leta \$1.50 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Doplac brez podpisa in osebnosti se ne priobčjuje. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovalca.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

STRAHOPETNI POLITIKI

Člani kongresa morajo biti politiki. Od njih se pričakuje, da slede načelom svoje stranke, ko predlagajo oziroma sprejemajo razne postavbe, ki naj bi bile v blagor vsej deželi.

Pošten politik bi nikdar ne smel domnevati, da je njegovo delo v kongresu njegova obrt. Pošten politik bi ne smel neprestano računati, če ima kaj izgledov za zopetno izvolitev, to se pravi, če mu bo tudi v bodoče dovoljeno izvrševati to obrt.

Žal, da je takih politikov le malo.

Ko se vrši glasovanje o neki zelo važni zadevi, se presneto malo ozirajo na splošno korist, pač pa vpoštevajo v prvi vrsti želje gotovih interesnih skupin.

In tako se je zgodilo, da se kongres dosedaj še ni odločil, da bi dovolil izdelovanje dobrega piva in z davkom na to pivo privabil vezni zakladnici milijonske dohodke.

Zakaj se to še ni zgodilo? Vzrok je enostaven. Zato ne, ker so proti temu močnejše zveze suhaških fanatikov. Stroški zvezne vlade bi se zamegli vsako leto zmanjšati za štiristopetdeset milijonov dolarjev, če bi odvzeli penzije onim, ki jih dobivajo, ne da bi jih zaslužili.

Proti temu odločno protestirajo organizacije veteranov, in zato ni bilo v tem pogledu ničesar storjenega.

Najbrž bo sprejet predlog, naj se naloži onemu delu prebivalstva, ki ne obdeluje zemlje, davčno breme v višini tisoč milijonov dolarjev. Od teh davščin bi dobili farmerji precejšen del.

Kot rečeno, bo tozadevni predlog skorogotovo sprejet in sicer zato, ker so farmerji zanj.

Delavske organizacije nočejo ničesar vedeti o kakem davku na prodajo, dočim ga z vso vnemo zagovarja stranka velekapitalistov, kajti tri četrtine tega davka bi morali plačati revnejši sloji ameriškega prebivalstva.

Kakor rečeno, politiki oziroma narodni zastopniki niso v službi naroda, pač pa v službi te ali one skupine, kateri skušajo ustreči.

Ako ji ustrežejo, je dolžnost skupine pri prihodnjih volitvah agitirati zanje in jim omogočiti ponovno izvolitev.

Če bi zastopniki naroda res narod zastopali, bi bilo dosti boljše za deželo v splošnem in za narod.

KRVAVA BITKA PRED BOLGARSKIM SOBRANJEM

28. dec. dopoldne ob 11.50 se je predsednik bolgarske vlade Mušanov odpeljal na dvor, da predloži kralju Borisu demisijsko vlado. Za časa avdijske je Mušanov obrazložil kralju političen položaj in razloge, ki so ga pripravili do tega, da je podal ostavko svojega kabineta. Kralj Boris je odstopišega predsednika vlade Mušanova takoj pooblastil, da vodi do nadaljnjega posle ministrskega sveta. Avdijske je bila zelo kratka. Takoj nato je kralj Boris poklical v dvor predsednika sobranja Aleksandra Malinova. S tem so se začela konvulziranja šefov posameznih političnih strank in skupin.

Že tedaj, ko je bil v avdijski Malinov, se je začela zbirati pred dvorom in parlamentom velika množica ljudi, ki so hoteli slišati poročilo o zadnjih političnih dogodkih v zvezi z razvojem zadnje vladne krize. Med množico je bilo tudi več sumljivih elementov, ki pripadajo protogrobovism oziroma mihaljovismu, to je enemu in drugemu širili makedonstvušičih, ki se smrt no sovražijo med seboj. Vendar nihče ni pričakoval, da bo prišlo do hudega prelivanja krvi, zlasti še, ker je bila policija dobro pripravljena. Ravno ob času, ko je bila v dvoru končana avdijska Malinova, se je končalo tudi delo po uradih in so se ulice radi tega še bolj napolnile z ljudmi.

V tem trenutku je iz kavarne "Rodina", ki je v bližini, stopilo več oseb, obdelanih v lovsko obleko, s puškami na ramah. Ti ljudje so preje sedeli celo uro v kavarni ter opazovali množice na ulici. Vendar se nikomur niti sanjalo ni da bodo ti ljudje glavni povzročitelji prelivanja krvi. Ti "loveci" so torej, ko so prišli iz kavarne, šli naravnost na trg Carja osvoboditelja, na katerem se nahaja spomenik Aleksandra Nevskega nasproti sobranja. Tam so se približali skupini, v kateri je bilo nekoliko mihaljovistov, med njimi glavni urednik glasila mihaljovistov "Macedonije" Simeon Estimov. Brez vsakega oklevanja so "loveci" začeli streljati v maso. Nastala je strašna panika, posebno še radi tega, ker nihče ni vedel, komu so strelji namenjeni. Protogrobovisti so izstrelili kakih 50 strelcev. Vse to se je zgodilo z neverjetno naglico.

Policija je takoj vsprostor med sobranjem oziroma dvorom blokirala. Množica ljudstva pa se je razbežala na vse strani. Vsak je bežal, kamor je le mogel. Ko so izstrelili vse naboje, so zbežali tudi atentatorji. Paznik narodnega muzeja Boris Georgijev, videč bežečega atentatorja, mu je hotel zastaviti pot, toda se je takoj zrušil na zemljo, zaradi od smrtonosne krogle atentatorja. Drugi atentator, ki je opazil, da ga zasleduje neki častnik, je vrzel vanj ročno bombo sistema "Odrin", kakršne uporabljajo makedonstvušiči pri svojih vsake-

njih obračunavanjih. Bomba k sreči ni eksplodirala. Častniku so takoj priskočili na pomoč drugi ljudje in je eden izmed njih s strelom ubil bežečega protogrobovista. Dalje sta obležala na bojišču težko ranjena Benčo Basiljev, uslužbenec sefijskega vodovodnega ravateljstva, ki je dobil strel v trebuh, in Simeon Estimov, katerega so njegovi telesni stražniki takoj naložili na voz in ga odpeljali v bolnišnico. Dalje je bilo več lahko ranjenih oseb, med njimi šest zelo nevarno. Vseh šest nevarno ranjenih so prepeljali v bolnišnico. Verjetno pa je, da je ranjenih še več oseb, ki pa se niso prijavile oblastem.

Iz Jugoslavije.

Strašna rodbinska tragedija. Te dni se je odigrala v vasi Orakovje blizu Sarajeva strašna rodbinska tragedija. Kmet Vid Tropulič je s sekiro težko ranil svojo ženo, z nožem pa oklal pastorko. Pastorki Danici je zadal 18 težkih ran potem jo je pa od vlekel mrtvo iz kuhinje v kot sobe, kjer ji je zamašil usta in jo pokril z desko, da bi ne mogla klicati na pomoč. Po vasi se je bahal, da je zaklal jagunje za božič, popoldne pa da zakolje še večje in povabi na slavo sosede. Ženo je najprej večkrat udaril s sekiro, potem jo je pa še 14-krat zabodel z nožem.

Ciganška otmica. Blizu Kroževeca so taborili cigani, pri katerih je živela tudi izredno lepa in mlada Mara Nikoličeva. Vanjo se je zaljubilo več ciganov, toda starši so ji branili, da bi vzela koga izmed njih za moža, ker ni bila stara niti 14 let. Cigan Branko Gjorgjevič se je za to dogovoril z nekaterimi znanci ter v noči vdrl v kočjo Nikoličevih družine, ugrabil dekletce in ustrahoval z orožjem njene starše. Dekleco so zvezali jo spravili v avtomobil ter pobegnili. Ostali cigani so jih zasledovali na konjih, toda avtomobila niso mogli dohiteti. Oblastva so uvedla zasledovanje.

Smrt stoletne žene. V Banjaluki je preminila najstarejša tamkajšnja ena Ana Albrechtova, ki je 7. decembra 100. leto proslavila svoj 100. rojstni dan. Bila je do zadnjih dni telesno in duševno zdrava.

Oče in sin ljubavna tekmeča. Blizu sela Ravnice v okolici Banjaluke so na novega leta dan našli mrtvega znanega bosanskega vstaša Kojca Milutinovića, ki je te dni dopolnil 80. leto. S kladivom mu je nekdo razbil lobanjo. Vest o njegovi smrti je vzbudila splošno obžalovanje, ker je pokojnik bil znan kot dober človek. Z njim je živela v konkubinatu 50-letna Ilonka Gnjatovičeva, razen tega še sin prve žene Kosta star 45 let. V hiši je v prvih letih vladala sloga; ko pa je Milutinovič slučajno izvedel, da njegova žena Ilonka ljubimka s sinom, je sina kaznoval tako, da je ves svoj imetek prepisal na Ilonko. Posledica je bila, da so starega Milutinovića našli mrtvega v postelji. Ugotovilo se je, da sta ga Kosta in Ilonka ubila. Oba sta bila aretirana in izročena sodišču.

KRALJ ZOGU ODKLANJA

Pariški "Quotidien" poroča o demarši jugoslovenskega poslanika v britskem zunanjem ministrstvu zaradi italijanskega predloga o sklenitvi carinske zveze med Italijo in Albanijo. List ugotavlja pri tej priliki, da so nekatera albanska plemena neprijateljsko razpoložena nasproti Italiji ter izreka nado, da bo rimska vlada storila vse, kar je v njeni moči, da ne pride do novih zapletljajev na Balkanu.

"Eho de Paris" pa piše: Albanski kralj Zogu neprestano zahteva denarja od Italije, ki to Zogovo zahteva izkorišča ter s svoje strani zahteva od Albanije novih jamstev, v prvi vrsti nadzorstvo nad carinami. Kralju gre predvsem za to, da izšli iz Rima kar največje finančno pomoč, toda priti minimalnim kompenzacijam. Če bodo v Rimu gluh nasproti njegovim zahtevam, ni dvoma, da bo izval vstajo nekaterih plemen, ki so že dolgo nezadovoljna.

List dalje navaja, da je kralj Zogu že povabil k sebi angleškega in francoskega poslanika in ju obvestil o prekornosti položaja, v katerega je spravil njegovo dežico italijanski predlog o carinski zvezi. S tem je napravil nov poskus, da si zagotovi zasilen izhod iz sečanjega položaja, ako bi prišlo do konflikta z Italijo. Govori se celo, da ima Italija za vsak slučaj pripravljenega že novega kandidata za albanski prestol.

Tudi glavni socialistični organ "Oeuvre" prinasa članek o italijansko-albanskih odnosih z naslovom "Zveza z Albanijo in levi sv. Marka". V njem pravi med drugim:

Vse to je samo maskiran pokus. Mussolini je hotel doznati, kakšen odmev bi vzbudile njegove grožnje in kako bi bile sprejete vse njegove poznejše akcije. Toda vse dotlej, dokler se je definitivno ne izjalovila razorožitvena konferenca, Mussolini ne bo smel več dalje po tej poti. Po drugi strani pa bi Mussolini brez dvoma hotel oskrbeti Albanijo z denarnimi sredstvi, isto častno pa se njegovi agentje v inozemstvu trudijo, da bi pripravili teren za odstop nekaterih kolonij fašistični Italiji. Ni pa treba, da bi se dali vplivati po vesteh, ki prihajajo z Rima. Odločno izjavljamo, da evropska demokracija ne želi novih spopadov in tudi ne revizije mirovnih pogodb na nasilen način.

V zvezi z vestmi o bližajoči se sklenitvi carinske unije med Italijo in Albanijo poroča Agence Havas in Londona, da angleška vlada še ne smatra za potrebno, da bi pojasnila svoje stališče glede na nameravano italijansko-albansko carinsko zvezo, ker kralj Zogu zaenkrat odklanja sprejem italijanskega predloga. Velika Britanija svoje rezerviranosti ne bo opustila vsa dotlej, dokler vprašanje italijansko-albanske carinske unije ne postane v tej ali oni obliki aktualno.

Orožnik na zatočni klopi. V Beogradu se je pred okrožnim sodiščem vršila obravnava proti bivšemu orožniškemu kaplarju Josipu Florjanu iz Polzele v Savinjski dolini, ker je v Brestoviku v službi ubil občinskega delovodjo. Florjane je bil obsojen na tri leta težke ječe.

PRVA ZDRAVNICA V EVROPI

V samostanu Littenweiler v Freiburgu v Breisgauu je nedavno obhajala svoj 95. rojstni dan ženska, ki zasluži, da se njeno ime otme pozabljenju. To je Matilda Theyessen, roj. l. 1837 v Trienu. Dama je doživela redko čast, da se je imatrikulirala kot prva slušateljica medicine v Evropi. Po medicinskih študijah pa je bila uporabna kot prva zdravnica na evropski celini.

Jubilarka je po očetu Francozinja. Njen oče je bil profesor na pariški Sorbonni, in se je pisal Lalongue. Matilda si je morala veliko prizadevati, da so jo sprejeli na vsenčistiše. Sele po več neuspelih poizkusih se je mogla vrniti med slušateljce. Bila je prva ženska na kontinentu, močnejša pa tudi na vsem svetu, ki je bila dotlej dostopna izključno moškim.

Imatrikulacijski ceremoniji Matilde Lalongue je prisostvovalo 606 dijakov. Stvar ni potekla brez motenj. Mnogi komitoni so jo psovali in je naklonjenost profesorkega zbora ji je omogočila, da je uspešno dovršila svoje študije. L. 1865 je dobila od Sorbonne priznanje, ter naslov "officier de sante et de Pharmacie". S tem je prejela dovoljenje za zdravniško prakso, čeprav ji niso hoteli podeliti doktorskega diplome. Pozneje pa je posejala še belgijsko in portugalsko univerzo in si je v inozemstvu pridobila doktorsko diplomu. V nemško-francoski vojni l. 1870-71 je poslovala dr. Theyessenova kot zdravnica Rdečega križa in je bila v tem svojstvu celo ranjena na bojišču.

Nov starec v Turčiji. V okolici Adane v Turčiji se je pojavil Kurd Džibo Agha, ki trdi o sebi, da je star 120 let. Te dni je bil na poti iz Elbistana v Ankara, da bi videl Kemal pašo. Pred štirimi leti je bil baje v Carigradu in je govoril z Zaro Agho, ki je opozoril s turnejo po Evropi in Ameriki svet na svojo visoko starost. Džibo Agha pravi, da bo najbrž 16 let starejši, nego je zapisano, torej da bo imel 130 let. Mož ne ve točno, kje je bil rojen, spominja se pa, da so mu pravili, da je bil takrat sultan Medžid na prestolu dve ali tri leta.

Kurdska plemena v njegovih mladih letih niso dajala državi niti vojakov, niti davkov in sploh so bili časi mnogo boljši. Avtomobilov, aeroplanov in vlakov ljudje niso poznali, pa tudi sladkorja še niso jedli, a vendar so bili časi sladki in blaženi. Najbolj starea boli, da nima otrok. Bil je sicer trikrat oženjen in imel je otroke, pa so mu vsi pomrli. Je strasten kadilec cigaret in v mladosti je tudi rad pil žganje. Bolan ni bil nikoli, niti glavohola baje ne pozna. Samo ko mu je umrl sin, je bil tako žalosten, da je mislil, da bo umrl. Zdaj je pa ta udarec že prebolil in upa, da bo še nekaj let tlačil travo.

Na neki postaji blizu Brna je na božični večer izvršil samomor strojevodja Kočka. Splezal je na lokomotivo, slekel svoj kožuh, odprl vrata pod kotlom in planil v ogenj. V nekaj sekundah je njegovo telo popolnoma zgorelo. Pravijo, da je izvršil Kočka svoj čin v hipni duševni zmedenosti.

Samomor strojevodje. Na neki postaji blizu Brna je na božični večer izvršil samomor strojevodja Kočka. Splezal je na lokomotivo, slekel svoj kožuh, odprl vrata pod kotlom in planil v ogenj. V nekaj sekundah je njegovo telo popolnoma zgorelo. Pravijo, da je izvršil Kočka svoj čin v hipni duševni zmedenosti.

Peter Zgaga

To je zgodba o požrtvovalnosti. V daljni deželi je živela plemenita žena, ki je bolj ljubila svojega moža nego samo sebe. Deželi je pa vladal nasilen in zloben brezčutnež, ki ni verjel v požrtvovalnost žensk. Hoteč dokazati upravičenost svojega dvoma, je pozval nekega dne k sebi plemenito ženo ter ji rekel: — Veš kaj, zdi se mi, da bom dal odsekati tvojemu možu glavo. Če hočeti umreti namesto njegova, pa tudi dobro.

Plemenita žena se je priklonila strahotnemu kralju rekoč: — Hvala ti, velikodušni kralj. Hvala ti, ker si mi dal tako lahko izbero. Prav rada umrem, samo da rešim svojega moža. Pripravili so oler in pokleicali rablja. Plemenita žena se je ljubeznjivo poslovila od svojega moža, ki je ves trepetal. Smeje je pokleknila in položila glavo na tla.

To je bil res višek požrtvovalnosti. Kralj je bil ginjen v globino svojega srca. — Stoj, rabelj! — je zaklical. — Ta plemenita žena in njen mož bodita rešena. Česar nisem prej verjel, sedaj verujem. Tudi požrtvovalne ženske so na svetu. Tedaj je pa pristopila kraljica — suha in spičasta baba je bila — ter zlobno rekla kralju: — Preizkušnja ni bila popolna. Reci plemeniti ženi, da ji ne boš umrlil moža, ako ti objubi, da bo nosila vse življenje eno samo obleko iz grobe raševine. Če bo s tem zadovoljna, potem lahko veruješ v požrtvovalnost ženske, o kralj!

Ko je plemenita žena slišala te zlobne besede, je na smrt prebledela. Oči je zaprla ter se oprljala bližnjega stola. Toliko, da ni omedlela. Kralj jo je dolgo gledal in se globoko zamislil. — Nato je pa rekel kraljici: — Ne, to bi bilo preveč. Toliko pa res ne smemo zahtevati od plemenite žene.

Rojak iz Canade me vprašuje, kako je kaj v New Yorku. Vse ponavadi, vse ponavadi. V Downtownu je bila po Božiču ena sama slovenska poroka. Nekaj parov je namenjenih, pa se še obtavljajo. Do pustnega torika bo vsako soboto in vsako nedeljo zvečer veselica, povrhu pa sem in tja kak banket.

Na društvene seje pridejo samo predsednik, tajnik in blagajnik, vsi pa se pa še ti trije opravičijo, češ, da so zadržani. Narodne zvesti je več ko preveč, kajti nekateri rojaki imajo še petdeset do sto galon v kleti. Slannikarja je prišla čisto na pša. Za ducat moških slannikov dobi spretna šivalca komaj štirideset centov.

V Brooklynu je vino do dolarju galona. Ni kaj prida, zato pa dobiš žganje zastoj, da si grlo poplakneš. Ženske so zveste svojim možem, česar pa o vseh možeh, žal ne morem trditi.

Dekleta so pa vedno lepša in bolj evtoča. Šentjanžev Čali je bil napravil za Božič izborne krvavice. Pa ne samo izborne, tudi velike so bile. Polovico sem jo pospravil z največjo slastjo, druga polovica se mi je pa začela upirati. Pa je originalni Čali vzrožil rekoč: — Vse, do konce, pa še s kruhom moraš pobrisati krožnik. Če ne... — Po teh besedah mi je začel vihteti pred nosom ogromno steklenico californičana. Pokoril sem se, ker nisem vedel, če me hoče počiti ž njo ali če jo namerava odnesti tja, odkoder jo je prinesel.

Sama sreča, da je speljan v sosednjo državo New Jersey Washingtonov most, pod reko Hudson tunel in da vozni pet ferryjev na drugo stran. Včas pa vsa ta močna prometna sredstva prav nič ne zaležejo, in je treba v New Yorku prenočiti. Canadskega rojaka ne vabim sem.

Tukaj nas je ravno na pare. Če jo pa slučajno kje kaj rezenve, jo znamo sami porabiti brez vsake tuje pomoči.

Najbolje za ohromelo roko, pravi Mrs. Nowakowska. "Nad dve leti me je roka strašno bolela. Uporabila sem razne linimente, obliže in mazila. Nič ni pomagalo. Ko sem pa končno uporabila dve steklenici Anchor Pain-Expeller, je vsa bolečina izginila. Sedaj sem popolnoma dobra. Hvala čudovitemu Pain-Expeller." Philadelphia, Pa. S. N. PAIN-EXPELLER

Mali Oglasi imajo velik uspeh. Prepričajte se! METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM. V JUGOSLAVIJO: Dna 200 \$ 3.50, Dna 300 \$ 5.00, Dna 400 \$ 6.75, Dna 500 \$ 8.25, Dna 1000 \$ 16.25, Dna 2000 \$ 32.50. V ITALIJO: Lir 100 \$ 5.70, Lir 200 \$ 11.20, Lir 300 \$ 16.40, Lir 400 \$ 21.75, Lir 500 \$ 26.75, Lir 1000 \$ 52.50.

Ste namenjeni v Evropo? Kdorkoli želi potovati letos v domovino, za stalno, ali le na začasni obisk svojcev, naj vsekakor piše po naša navodila za potovanje in prepričal se bo, da bo za mal denar udobno in hitro potoval. Pošljemo jih vsakomur brezplačno. METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JOZA HERFORT:

ZIMSKE NOCI

Zimske noci, mrzla luč zvezd, hna tišina. Morda počel od mraveja, zalaja pes ali poihtri v vrh drevov veter. Ko so noči tembrez zvezd, ko objema naravo...

Komaj je solnce zlezlo za Blegas, že je šla lisica na lov, prav čez dvo-rišče lovčeve kože, kot v posmeljevo se tihlo preletavale, globoko v gozdu je kopala srna robidove mladice.

Komaj vidni sledovi so ostali za mucek. Na mestu boja malo dlake, komaj vidno steptan sneg in pa: kapelj krvi. Lisica je šla po gozdu, zavila proti lisici in blizu doma večerjala.

KRST Z VODO IN VINOM

Iz Hartberga pri Grauden poročajo: Dan pred božičem popoldne je dobila babica Marija Prasehel iz Fibelbueudla nalog, naj vzame nekega novorojenčka, jedva nekaj dni staro dete zakonec Fabrice iz Frauenhofna, in naj ga nese v Kaindorfu k krstu.

mrzle vode, ona pa je da pasu stela v hladnem toku in si ni vedela pomagati iz struge. Bil je skrajni čas za rešitev, kajti vinjena babica je bila na koncu svojih moči.

SRAMOTA EVROPE

Kakor Indijanci v Ameriki tako so tudi Avstraleci zapisani z napredujočim korakom "civilizacije" — smrti. Med tem, ko jih je statistika preteklega stoletja našela še nad milijon, jih danes cenimo komaj na 100,000; v prvi vrsti, pa je temu strahotnemu zmanjšanju kriv nečloveški postopek belcev.

To in ono IZ VSEH DELOV SVETA

GOČE RADECKI

Danes pred pet in sedemdesetimi leti je zatisnil oči maršal Radecki. "oče s sivo glavo" kakor veli slavenska narodna pesem. Mož, ki je bil zadnji res uspešni vojskovodja nekdanje avstro-ogrske monarhije.

KONZUL — DEFRAYDANT

Madžarski konzul v Gdansku Friderik Schulz je ponorel 33,000 goldinarjev iz konzularne blagajne ter izginil neznanu kam.

RADIJ IN NJEGOVE NEVARNOSTI

Na zasodanju Britske radiološke družbe je navedel predsednik lord Lee več primerov, v katerih je radij škodoval. Zahteval je, naj bi vlada izdala odredbo, po kateri bi se radijski preparati izdajali kakorstrupi le z zdravniškim receptom.

Slab okus v vaših ustih

Je eno znamenje nepravilnega delovanja vaših organov. Lahko je slaba prebava, ne dobi tek, slabo odvajanje, nedelovanje čreva, ne dovolj močnega požitja, draženje itd. kar znači potrebo za dobro TOXIKO.

Nuga-Tone

Je bila prepušča po zdravniku specialista za tako stvar. Nuga-Tone povzroča slabo delujoče vaše organe v presnet-ljivo kratki dobi. Ni treba nadaljevatistnosti sebi in prijateljem. Pojdite v lekarno in za en dolar si kupite eno mesecno zdravilo Nuga-Tone se prodaja pod jamstvom, po dvestih dnevih se vam vrne denar ako niste zadovoljni.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1933. SO DOSPELE 4 KRASNE KNJIGE: "Zerjavi", "Tulipan", "Od pastirja do izumitelja", "Vodnikova Pratika" za SAMO \$1.35 KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York

VAMPIRJI VELEMESTA Spisal EMILE GABORIAU ROMAN

62

In vendar jo preganjajo, groze ji s prodajo njenih dveh kravice, edinega, kar ima na svetu.

Uboga mati Rouleau! — je pripomnil Dauman. — Toda zdaj, ko skrbi za njo tako odlična dobrotnica, je rešena.

Diana žal ni imela denarja. Njena dobrodelnost zadnje čase ni bila izrpalasamo vseh njenih prihrankov, temveč je bila prisiljena nadlegovati tudi očeta in mater s prošnjo, naj ji pomagata iz zadrege.

Pomenim se o tom za očetom. — je odgovorila s takim glasom, da se je slišala iz njega brezupnost.

Daumanu se je zresnil obraz. — Gospod de Sauvebourg! — je dejal. — O, ta se bo informiral, okleval bo, vdovini kravici bosta pa ta čas že prodani. Če smem gospodični svetovati, bi ji dejal, naj se obrne v tej zadevi na tega ali onega prijatelja svoje rodbine, recimo na Norberta, če res nimate pri rokah toliko denarja. Vem dobro, da vojvoda ne plahi svojemu sinu žepov z zlatom, toda mlademu gospodu si ni treba beliti glave zastran denarja, ker bo kmalu polnoleten, ne glede na to, da bi utegnil še prej prizeniti veliko premoženje.

Diana se je ujela v spretno nastavljeno past.

Priženiti! — je ponovila presenečeno. — I mu, jaz ne vem; pravim priženiti, kakor bi rekel pododvati. Res je, da bo moral Norbert še dobrih šest let čakati, če se bo hotel oženiti po svoji in ne po očetovi volji.

Šest let!... Saj bo že čez dobro leto polnoleten.

Če se hoče oženiti brez volje roditeljev, mora biti star šestindvajset, ne pa enindvajset let.

Udarec je bil tako nepričakovan, da je Diana prebledela. Vsa hladnokrvnost jo je v hipu zapustila.

Je to mogoče? — je vzkliknila vsa prestrašena. — Ali se ne motite? Če je pa tako...

Dauman se je zmagoslavno zasmeljal. — Če gre za zakon, se nikoli ne zmotim. — je odgovoril.

Diana je vstala blede ko zid in izbuljenih očih.

Dobro, — je zajeceljala, ne da bi pomislila, kaj govori, — z očetom se pomenim o ubogi vdovi... Mudi se mi...

Odšla je, hudo ji je bilo, toda izdati se ni hotela. Dauman jo je spremljal do kočije in spoštljivo ji je odprl vrata.

Diana se je odpeljala nazaj k vdovi Rouleau.

Govorila sem s "prezidentom". Vse bo v redu, — jo je potolažila.

Uboga žena se ji je hotela zahvaliti, toda Diana jo je prehitela, rekoč:

Rada bi nekaj napisala. Vdova je morala obrniti vso svojo revščino, je našla kosček še dokaj čednega papirja, pero, ki ga je rabil še njen pokojni mož, in star črnilnik, kamor je nalila malo vina: In Diana je napisala:

Prišla bi bila na sestanek kljub slabemu vremenu da ni bilo uboge bolnice, ki sem jo morala posetiti. Ta dolžnost me zadržuje še jutri, ob dveh bom pa morala oditi k nekemu Daumanu, pa naj bo vreme še tako slabo.

Zložila je listek, rekoč: — Tole pismo bi bilo treba še danes odnesti gospodu Norbertu de Champdoeu, toda skrivaj, da bi ne opazila živa duša v gradu, posebno pa ne njegov oče.

Francka, vdovina hčerka, je bila naredila nekemu grajskemu delavcu bluzo in dolžan ji je bil baje še trideset krajevarjev. Izrabila je to pretvezo in čez dobro uro je bilo pisemce že v pravih rokah.

In tako je prišel drugi dan Norbert tik pred drugo uro k Daumanu, da bi dobil še nekaj denarja na posodo, ker mu ga je bilo začelo že primanjkovati.

Komaj je začel govoriti z Daumanom o posojilu, se je ustavila pred hišo kočija in v naslednjem hipu je vstopila v sobo Diana. Bila je zelo blede in njene krčevito stisnjene ustnice so pričale, da ji je ta korak skrajno zopern.

Z enim pogledom je Dauman ugamil, da

je njegov položaj zelo ugoden; prijazno je pozdravil Diana in ji takoj pojasnil, da je pripravljen storiti za njo vse, da je razmišljal o usodi uboge vdove in da je zanj ta zadeva urejena.

Saj lahko pokažem gospodični uradni akt. Sodni eksekutor je dovolil ustaviti postopanje...

Ne morem najti akta, — je dejal razočarano, — najbrž sem ga pustil doli...

Odšel je zaprl za seboj vrata. Toda ostal je pri njih in nastavlil uho na luknjico v ključavnici.

Ta trenutek svobode, ki mu ga je mudila nerodna diplomacija pod želskega intriganta, se je zdel Norbertu zelo dobrodošla prilžnost. Čim je Diana prišla, se mu je zdelo čudno, da je tako blede. Ojunačil se je in jo prijel za roko, ki je ni umaknila; iskal je njen pogled, da bi prečital v njem, kaj se godi v njeni duši.

Za boga, kaj vam pa je, gospodična? — je začel. — Nesreče te uboge vdove si vendar ne morete jemati tako k srcu.

V odgovor je Diana samo globoko vzdihnila. V očeh so se ji zalesketale solze in ji zdrknile po licih.

Križ božji, kaj se je vama pa pripetilo, gospodična? — je ponovil vprašanje ves v skrbeh. — Diana... rotim vas, govorite, odgovorite mi... Kaj nisem vaš najzvestejši prijatelj?

V začetku se je branila, pehala je Norberta rahlo od sebe in se obračala proč. Potem je navidez premagala svojo deklško sramozljivost in priznala, da ji je oče prejšnji večer, ko je najmanj pričakovala, kar tako mimogrede omenil, da bi se lahko prav dobro omožila.

Norbert jo je poslušal ves blede od jeze in ljubosumnosti.

In vi tega niste odklonili? — je vzkliknil. — Vi niste odklonili tega nesramnega predloga?

Ni odgovorila naravnost, temveč se je začela bridko pritoževati, da jo oče tiranizira.

Dauman je vse dobro slišal in najraje bi bil zavrikskal od veselja.

Kaj pa jaz? — je vzkliknil Norbert z drhtečim glasom. — Kaj mene ne ljubite, kaj ste name pozabili?

Žalibog ste tudi vi terorizirani, dragi moj, — je odgovorila. — Mar ni najina usoda enaka? Kaj ste že pozabili na vse, kar ste mi zatrjevali? Ali niste tudi vi žrtev nezprosnega očeta?

Torej sem slaboten in strahopeten fant? — je vprašal srdito.

Vaš oče je vsemogočen, — je odgovorila Diana mirno. — Trd je in neizprosni, a vi ste v njegovih rokah. Vaš oče, dragi moj, To je bilo že preveč. Norbert se ni mogel več premagovati.

Moj oče! Moj oče! — je vzkliknil srdito. — Kaj me briga oče! Sem Dompair de Champdoce prav tako kakor on in gorje ti-stemu, ki prekriža Champdoeu pot! Da, gorje tistemu, pa čeprav bi bil moj oče, kdor bi se drznil stopiti med moje hrapenjenje in žensko, ki jo ljubim! Saj vas ljubim, Diana... ljubim te, moja si in ni sile na svetu, ki bi te mogla iztrgati iz mojega objema, dokler bom živ.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tu-jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Tri lepe sestre.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

26

(Nadaljevanje.)

Gofica in ne v svili; brez nakitja razum majhne broše na bluzi. To je morala biti zelo revna gofica.

V zavesti svojega bogastva je gospica Suderleith spoštovala samo one ljudi, ki so imeli toliko, ali pa več kot sama.

Poleg njene postavne matere, ki je mogoče sedla na divan poleg gospe Mahlerove, je gospa Mahlers skoro izginila. Toda z veliko spretnostjo in ljubeznjivostjo je gospa Mahlers razvila pogovor.

Na široko se pritožuje gospa Suderleith, da jo je zapustila hišina in da mora sama mnogo delati, četudi ji ne bi bilo drugače treba. Pa to mora delati tudi gospa Kiessling, ki pa ima to prednost, da bo dobila sinah, ki ji bo odvzela mnogo dela in Fritz, ki je ravno prišel od vojakov, se bo mogel poročiti.

Pri tem je gospa Suderleith zadovoljno in glasno smeje in gleda svojo hčer, ki je držala na mizi iztegnjen mazinec, na katerem se je lesketal prstan z velikim briljantom.

Fritz vjame na Aninih očeh nek čuden, žalosten pogled. Tako ga popade jeza, da zardi, prične naglo jesti, da se mu zaleti in je moral močno kašljati.

Francka se smeje. — O, gospica Suderleith, udarite parkrat reveža po hrbtu, da se ne bo zadušil.

Gospoj Kiesslingovi se Franckina pripomba ne zdi nič kaj uместna. Včasih je bilo dekle malo preveč zgovorno in ni bilo kot se spodobi izbraženemu dekletu.

Ko so popili kavo, gredo vsi na vrt.

— No, Fritz, ali ti smem čestitati? — pravi Francka poredno in pri tem po strani pogleda na precej zastavno Helmo, ki je imela tako ozko obleko, da je bila vidna skoro vsaka žila.

Helma je imela svez, toda malo navaden obraz, širok nos in velika usta. Plave lase je moderno razčesala s prečo ob strani in mnogimi kodri zadelj.

Jezno včepine Fritz Francko v roko, predno se je pridružil skupini gostov. Gospod Suderleith je imel glavo besedo in je grajal in hvalel.

— Je sicer vse lepo! Toda današnji posestnik mora imeti električno razsvetljavo kakor jo imam jaz — v vseh hlevih. In ta golobnjak sredi dvorišča je tudi nepotreben. To je v napotje in ga je treba odstraniti.

In gospa Suderleith pravi gospoj Kiesslingovi: — Poglej naše kleti za mleko je ledenica. To je neobhodno potrebno in moja Helma je navajena, da —

Fritza spreleti vročina. Slišal je ve — Helmino kritiko, mogoče zahteva njenih starišev in primerjanje posestva z njihovim posestvom. Ako je Kleinreinsdorf toliko boljši, zakaj pa ne ostanejo tam? Saj jih ni kdial! In ta lepi golobnjak, ki ga je sam postavil in katerega je Ana malo poprej tako zelo občudovala — ne bo odstranjen, temveč bo ostal na svojem mestu. Zelo mu je mučno. Sram ga je, kajti Ana, njegova Ana, je morala vse to slišati. Kaj si je morala misliti o teh ljudeh in o njem?

Dolgo išče njene oči. Toda pogovarja se z gospico Suderleith in hvale ter občuduje vse kar vidi. Se nikdar ni videla take lepega posestva in tako lepih hlevov in živine.

Helma pa se zaničljivo nasmeje:

— O, gospica gofica, naše posestvo bi morali videti.

— Nikakor si ne morem kaj lepšega misliti kot je to, gospica Suderleith.

Zato bi jo moral poljubiti. Ker pa je bilo sedaj nemogoče, bo jutri nadomestil in pošteno! Ž njo se je hotel razgovoriti in potem prositi stariše, da ga ne nadlegujejo s svojimi načrti glede neveste. Tako hvaležen je bil ljubemu dekletu za njene besede. Tudi mati je bila nevoljna, kar je lahko opazil na dveh rdečih lisah na njenih licih.

V prostornih svinjaki, katere so sedaj ogledovali, so bili debeli prašiči.

— O, kako lepi so mladički! — zakliče Ana vesela.

Helma zavija nos.

— Prašičjereja! O, prašičev ne maram! Rajši konje!

— Jaz pa imam ravno najrajši prašiče, — pravi Fritz in kljubovalno pogleda velikemu dekletu v oči. — Pozneje jih nameram še več rediti, ker se pri tem mnogo zasluži.

— O, gospod Kiessling, — Helma dvigne težke trepalnice in ga začudeno pogleda — in ako jaz nočem?

— In pri vsem tem, gospica Helma, bomo na Seesnurgu redili svinje, — pravi Fritz odločno in hladno.

Francka se smeje. Ta preprič je bil v veliko zabavo.

Ogledali so si tudi bogati vrt za zelenjavo in sadovnjak.

— Pa nimate breskev!

— Zato pa imamo najlepše črešnje, hruške in jabolka.

— Ta-le stena skednja je zelo pripravna, da bi ob njej razpeli marelice. Pri nas imamo tako —

— Sem že posadil trte.

Fritz govori zelo kratko. Helma Suderleith se je obnašala, kot bi že bila gospodinja. Na to pa more še dolgo čakati. Fritz se ji samo lahko nasmeje, ko mu je v jezi obrnila hrbet.

Z velikimi očmi gleda Ana okoli sebe. Vse je bilo tako lepo!

— Kako zelo lepo mora biti tukaj sponladi, ko vse cvete! — vzklikne veselo.

— O, gospica gofica misli na vse tako lahko, — pripomni gospa Suderleith. — Pa koliko dela je treba —

— Nič ni lepšega, kot biti na deželi. Vedno sem vesela, kadar odpotujemo iz mesta in morem biti v Bernhausen.

— Tudi moja hči je tega mnenja. Noče iti od tu. Zato je tudi lansko leto nekega poročnika, ki je bil na manevrih in je stanoval pri nas in jo je hotel poročiti, odslavila in je bil celo plemenitaš.

— Razumem mišljenje vaše gospice hčerke, — pritrudi Ana. — Tukaj ima majhno kraljestvo za sebe in je gospodarica. Kot pa žena častnika bi se morala vedno obračati, kakor bi zahtevala obrestova ali stotnikova žena — in kaj takega nima vsakdo rad. Tudi jaz ne bi bila za to.

— Toda pravkar se boste poročili s kakim častnikom, — pravi Helma.

— Na to ne mislim. Kvečjemu kakega rezervnega častnika, — pravi poredno in se nasmeje Fritzu, ki je z veseljem poslušal vsako njeno besedo.

Helmi se je zdelo zanimivo biti skupaj z gofico. Bila je zelo prijazna in jo povabi, da jo naj obišče z gospico Mahlerovo. Rekla je, da bo prišla po nje s kočijo ni naj samo določi dan. Nato pa izprašuje Ano o njeni družini. Zela se je zanimala za gospo Heemannovo, ki je bila na tako dolgem ženitovanjskem potovanju.

— Tudi jaz bom šla na ženitovanjsko potovanje v Italijo, da bo saj enkrat prišlo v moje življenje nekoliko poezije, — pravi Helma. — Ne morete si misliti, gospica gofica, koliko pogosto trpim valed vsakdanjosti svojega življenja.

— Toda, gospica Suderleith, ali je kje več poezije kot ravno na deželi? Tukaj ste vedno v stiku z naravo, katere mi iz mesta ne čutimo. Prvo zbuđenje, plaho brstenje, odpiranje popkov, — vsake-mu mora biti nekako svečano pri sreč, ako vse to čuti in doživi! In veselje in skrb za lepo rast. Vedno mislim, da na deželi ne more biti slabih ljudi — tukaj mora postati pobožen. In zakaj je gospod Mahlers prišel iz mesta na deželo in zakaj je, tukaj zadovoljen? Samo zato, da bolj čuti bližino Stvarnika in njegovo ljubezen do ljudi.

Gospod Mahlers ji prijazno prikima in njegova žena ji poboža rožnato lice.

— Ravno tako, kot bi slišala Gizelo, — pravi ljubeznjivo.

— To je najlepše, kar mi morete reči, gospa. Kajti Gizela, moja sestra Gizela, je v resnici popolna.

Zopet odidejo vsi v hišo.

Fritz se prikrade na stran Ane.

— Ana, — ji zašepče, — hvaležen sem ti. — To je bil prvi "ti", katerega se ji je upal reči in skoro se je prestrašil svoje drznosti. Toda Ana se mu tako ljubeznjivo nasmeje, da ji reče: — Jutri zvečer se vidiva. Na vsak način moram s teboj govoriti.

Kot v sanjah gleda Ana pred se. Imela ga je rada in tukaj še bolj kot v mestu. Tukaj je bil bolj naraven in v svoji vsakdanji obleki ji je mnogo bolj ugajal kot pa v uniformi.

Kmalu po večerji so se Mahlerovi poslovili. Hoteli so, da se obe družine še med seboj pogovorijo.

Medtem ko sta Ana in Francka že bili v postelji in se pogovarjali o dogodoljajih dneva, je bilo pri Kieslingovih manj veselo. Pri slovesu so Suderleithovi Kieslingove povabili za prihodnjo nedeljo. Gospa Kieslingova je že vsa vesela odprla usta, ko Fritz naglo reče, da mu je žal, da je zadržan.

(Dalje prihodnjic.)

TRŽAŠKA MATA HARI

V nekem dunajskem listu poročajo bivši avstrijski častnik Karl v. Hasenauer o skrivnostni voluhki, ki je med vojno delala veliko preglavice avstrijskem vojaškemu oblastim v Trstu.

Hasenauer je bil dodeljen tržaškemu vojaškemu poveljstvu in je zahajal kakor drugi častniki tanogo v razkošni hotel Excelsior ob nabrežju, kjer je navzile bližnjemu gruenuju topov in vsakodnevni letalskim bojem nad Tržaškim zalivom vladalo še pravo mirno življenje ob zvokih salonskega orkestra, med plesom in gostijami. Ene glavnih atrakcij hotela so bila nuna dekleta, s katerimi so se zahajali s fronte ali na fronto odhajajoči častniki, a posebno pozornost je vzbujala prelepa mlada ženska, ki je bila prišla kot brodolomka s parnika "Barona Gautscha" v Trst in so jo poznali samo pod imenom "donna Celesta".

Bila je baje Dalmatinka. Častniki so se zanjo zanimali tem bolj, ker je bila na videz nedostopna. Marsikateri junak okrog ženskih kraljic si je zaman prizadeval, da bi se ji približal, tu pa tam pa se je to posrečilo kakšnemu višjemu častniku, zlasti štabnim oficirjem, a le po posredovanju nekega starega noškega, ki je služil v hotelu kot komisar in je bil v lepoticu v prav nenavadnih zvezah.

V tistem času je imelo poveljstvo brezične postaje pri Sv. Saboti, kjer so bile stacionirane podmornice, velike skrbi zaradi stalnih motenj svojih električnih valov. Te motnje so bile tem bolj nerazumljive, ker ni bilo v Trstu nobene druge brezične postaje, a je vse kazalo, da izvirajo ti znaki baš iz

Trsta. Šlo je gotovo za kakšno volunsko brezično postajo, kajti znaki so se ponavljali v angleškem in celo tudi v španskem jeziku. Iz Pulja so poklicali posebnega strokovnjaka za radio, ki se je za zaman trudil, da bi našel izvor skrivne oddajne postaje. Nekoliko dni po tem, ko se je donna Celesta seznanila z višim štabnim častnikom, so Italijani s torpedovk, ki so se bile pripravile v megli, bombardirali skalovje pod Opčinami. Škode ni bilo, toda od tega dne so začela tudi italijanska letala z večjo smotrenostjo in z večjim uspehom krožiti nad raznimi važnimi vojaškimi objekti, nad podmorniško postajo, železniškimi napravami itd. — Znaki iz skrivnega brezičnega oddajnika so bili uvidi k tem napadom in ni čudno, da se je oblasti solasčalo čedalje večje razburjenje.

Nekega dne pa je dospel v hotel Excelsior trop mladih častnikov s fronte. Mladi ljudje so se dobro najedli in napili ter so naposled razigrani odšli v višje nadstropje, kjer so bile njih sobe. Kmalu nato je nastalo v tem nadstropju vpitje. Radovedneži, ki so stekli tja, so imeli priliko videti, kako so nekateri izmed mladih častnikov vlekli donna Celesto in starega komisijonarja doli po stopnicah, v eni izmed sob pa je bilo videti skozi odprta vrata najhen oddaljni aparat, ki so ga bajonetni sunki in brce razbile. Mladi častniki so bili vdrli v sobo, misleč, da bodo našli v njej kakšno pripravno žensko in so tako slučajno odkrili dolgo iskani oddajnik, a tudi oba voluna, ki sta ga uporabljala. Nekoliko dni pozneje sta padla donna Celesta in kazalo, da izvirajo ti znaki baš iz

JUBILEJ DEŽNIKA IN PERESA

Spominjamo se jubilejev ljudi, ki so storili kaj velikega, a spominjamo se tudi naprav, ki lajšajo človeštvu hudo življenje. Tako so pisali lani na široko o šivalnem stroju — nekje na Angleškem so mu postavili celo spomenik. Saj je pa tudi služil vse spoštovanje za tako zvesto službo! Milijoni mož in žena so ga rabili. — To leto pa je navrsti s svoj dvostoletnico dežnik, ki so ga najprej odprli Angleži. Če smo pravilni in se malec ogledamo po zgodovini, pa bomo rekli, da je domovina dežnika na vzhodu; le s to razliko, da so ga tam rabili kot senčnik, v Evropi pa je dobil službo dežnika. Med Kitajski, Egipčani, Asirci in ostalimi narodi so imeli namreč samo vladarji in višje kaste privilegiji, da so smeli nositi senčnike, ki so jih branili pred vročimi žarki troičnega sonca. Zdi se, da je bilo to kakih 11 stoletij pred Kristusom. Z vzhoda je prihajal senčnik v kraj je ob Sredozemskem morju, toda tudi tu le za redke smrtnike. To redko spoštovanje do senčnika je bilo vzrok, da so jih začeli rabiti pri bogoslužju, v čast božanstvu. Tudi med katolici se je to ohranilo po starih tradicijah do danes — baldahin. No, ljudi vendar nikoli ni prišlo v um, da bi rabili senčnike proti dežju, tako da še danes nekateri jeziki nimajo adkvatnega izraza za dežnik, marveč samo za senčnik — ombrello.

Končno pa — pred 200 leti — je odšel Anglež James Hervey na ulico z dežnikom. Bival je namreč na Kitajskem; ko pa se je vrnil in je našel v Londonu sivo meglo in brezkonno cedenje, ki je v navadni v severnih krajih, je odprl dežnik. Verjetno, da mu je bilo po obisku "zemlje sonca" ta angleški dežek še neugodnejši, zato je sklenil, da se bo ubranil pred njim s pripravo, ki jo je spoznal na Kitajskem. Toda Hervey je drago plačal to svojo "samovoljnost". Ljudje so se mu od vseh strani rogali, otroci se je v jatah gnala za njim in končno ga je hkratu z dežnikom vred — aretirali stražnik. Nesrečni izumitelj evropskega dežnika ni smel več na ulico z dežnikom. — Umrl je v največji bedi. No, kmalu pa so se našli ljudje, ki so začeli ceniti praktičnost te "novotarije" in odprli so prve tovarne za izdelavo dežnikov.

Razume se, da so bili ti prvi dežniki neprimerni in veliki skoraj dva metra. Težki so bili po več kilogramov, paličice pa so imeli lesene. Bil je to prav del pohištva, ki se je dedoval od rodu do rodu. Šele kasneje so bile uvedene železne paličice, izrezljali so držaje in okrasili blago; posebno ženski svet je začel krasiti robove, držaj, menjavati stili in velikost, tako da so se končno izoblikovali dežniki v današnje ženske "senčnike". Danes je dežnik last vseh narodov in stanov. Mnogo dov-

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

Poziv! Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadevi, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno. Uprava "G. N."

Table with shipping news: 20. januarja: Olympic v Cherbourg; 21. januarja: Bremen v Bremen; 22. januarja: Santa Maria v Trst; 23. januarja: Paris v Havre; 24. januarja: Veselam v Boulogne sur Mer; 25. januarja: Manhattan v Havre; 26. januarja: New York v Cherbourg; 27. januarja: Berengaria v Cherbourg; 28. januarja: Lafayette v Havre; 29. januarja: Europa v Bremen; 30. januarja: Albert Ballin v Cherbourg; 31. januarja: Aquitania v Cherbourg; 1. februarja: Conte di Savoia v Genoa; 2. februarja: Bremen v Bremen; 3. februarja: Leviathan v Cherbourg; 4. februarja: Hamburg v Cherbourg; 5. februarja: Olympic v Cherbourg; 6. februarja: Paris v Havre; 7. februarja: Berengaria v Cherbourg; 8. februarja: Deutschland v Cherbourg; 9. februarja: Europa v Bremen; 10. februarja: Champlain v Havre; 11. februarja: Bremen v Bremen; 12. februarja: Conte di Savoia v Genoa; 13. februarja: Majestic v Cherbourg

tipov se vrta na račun velikih kmetijskih dežnikov, prav tako tudi na račun profesorjev, ki jih kaj radi pozabljajo, toda sleherni človek mora priznati, da je dežnik izredne vrednosti za slehernega človeka — vsaj kadar dežuje!

Stoletni jubilej praznuje letos tudi pero. Sicer se je pojavilo kovinasto pero že leta 1830, toda je večina razumnih ostala zvesta gospodemu peresu. Šele leta 1832 je prišlo na trg pero z lesenim držalom, takrat pa so takoj vsi pisarji pokupili to praktično novost in zavrgli gosja in puranova peresa. — Nalivno pero, ki se danes tako širi med ljudi, ni nov izum, marveč je še starejšo kot jekleno pero. Že v 17. in 18. stoletju so rabili nalivna peresa, toda radi dragine so bila pristopna le bogatinom. Sicer pa so taka peresa hitro zarjavela in na ta način postala nerabna. Problem nalivnega peresa so rešili šele takrat, ko so nadomestili jekleno pero z zlatim in to zasitili z iridijem.

BANKOVCI V KLAVIRJU

V Tomažovu je čala rodbina nekega industrijece glasiti klavir. — Uglasivalec je dolgo pregledoval instrument in ni mogel odkriti, čemu tako čudno doni. Slednjije je pretaknil vse kofičke in našel pod strunami šope bankovecev treh držav: stare Avstro-ogrške, cesarske Nemčije in carske Rusije. Prvih je bilo za 70.000 kron, drugih za 100.000 mark, tretjih pa za 70.000 rubljev. Seveda je danes ves ta denar brez vrednosti, dočim bi se dal še pred dvašestimi leti vnoviti.

V JUGOSLAVIJO Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku PARIS 20. JANUARJA 10. Februarja — 4. Marca LAFAYETTE 28. Januarja — 18. Marca CHAMPLAIN 18. Februarja — 11. Marca NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašcene agente

French Line 19 STATE STREET, NEW YORK

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berik (ENGLISH SLOVENE READER) Bivno samo \$2.— Naročite ga pri KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street New York City

Koledar l. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trohe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega "Severnega romarja" Planinska, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH ZA VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York, N. Y.

Vsakourstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri

"GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN